

Predikan

Fastlagssöndagen, 20120219, S:t Johannes kyrka, Årg 1

Psalmer: 135:- 278:- 923:- 442:- 137:-

Läsningar: Jes 52:13-15; 1 Kor 13:1-13; Luk 18:31-43

Axel Fors

Det här med offer är svårt.

Är det någon mening med att offra sig själv eller något annat egentligen?

Nuförtiden, på 2010-talet ska det väl inte vara tvunget att någon offerar sig eller att vi offerar något för att saker och ting ska kunna bli bra?

Och en Gud som kräver blodiga offer för att saker ska kunna bli bra tillhör väl ändå en förgången tid?

Är det inte mer uppbyggligt och uppmuntrande att se en människa *kämpa* för sitt liv än att se en människa som frivilligt låter sig bli *ihjälslagen*? Eller?

Ja, det här med offer och att avstå är svårt för oss. Och vi är inte ensamma. I dagens evangelium hör vi hur Jesus berättar att han ska uppfylla Guds plan genom att bli hånad, skymfad, bespottad, pryglad och dödad för att *sedan* kunna uppstå. Det är *tredje* gången Jesus berättar det här för lärjungarna, skriver evangelisterna. Men lärjungarna begriper *ingenting*. Vid något tillfälle protesterar det också mot det. Varför ska han frivilligt gå till den plats som var farligast att vistas på? Varför ska han frivilligt gå och dö? Det låter rent ut sagt lite korkat! De begriper bara inte. Precis som vi. Jesus är helt bakvänd mot *allt* som vi tänker oss.

Varför är det så svårt för oss med tanken på ett *nödvändigt* offer? Varför är det så svårt för oss att förstå varför Jesus behöver offra sig?

Jo, jag tror det beror på att när vi tänker offer så menar *vi* något annat än vad *Gud* menar med ett riktigt offer. Vi ser offret från ett mänskligt perspektiv och då blir det meningslöst. Men Jesus kommer hit, till vår mässa idag, för att vi, inför vår fastetid, ska få öva oss i att se offrandet ur *rätt* perspektiv, d.v.s. det gudomliga perspektivet, och hur det *då* blir helt livsnödvändigt för oss.

Jesus, och hans offer, är helt bakvänt mot *allt* vi tänker oss. Men kanske är det just därför han behövs i våra liv!? Det är ämnet för predikan idag.

I. Våra offer söker bekräftelse – Jesu offer söker inte bekräftelse!

Att offra något eller offra sig själv kan kännas meningslöst, från en *mänsklig* horisont, eftersom vi så fort vi får höra talas om offer och fastetid, hela tiden fokuserar på själva *anståndet* och att vi inte *tjänar* något på det. Med ett sådant synsätt blir det svårt att avstå ens det allra minsta.

Hela vår värld tycks vara uppbyggd på lönsamhet, alltifrån hur världsekonomin styrs till hur våra egna relationer byggs upp. Om vi *personligen* inte tjänar på relationen längre, då tycker vi oss ha rätt att ge upp den, och skiljas åt.

Offret är meningslöst och obegripligt ur ett mänskligt perspektiv eftersom fokus här är individen, fokus i livet är *jag själv*. Fokus är inte längre *vi*, vi som är människor och som kristna till och med Guds folk, i världen.

Och vårt mänskliga perspektiv på offer påverkar till och med vår tro ibland. Både den kristne ibland och den som inte vill kalla sig kristen ställer sig ibland frågan: ”Varför ska jag vara kristen? Vad *tjänar* jag egentligen på det?” Och så har fokus, *till och med för min kristna tro*, blivit vårt kungliga majestät *jag*. Då blir det svårt och obegripligt. För du tjänar *ingenting* på att vara kristen! Ur ett *mänskligt* perspektiv. Ur ett *mänskligt* perspektiv kan livet ofta te sig svårare för den som är kristen.

Men samtidigt kan vi ändå se hur världen *behöver* något annat än det mänskliga perspektivet – för det *mänskliga* perspektivet leder oss hela tiden mot döden. Alla människor dör. Vi ser hur smärtsamt det är. Vi ser hur relationer i alla sammanhang och former, där fokus är *jag*, och inte *vi*, är dömda till att dö. Det är ju så tydligt att människor, i alla åldrar, mår dåligt och far illa i sådana relationer. Vi ser hur ensamhet dödar. Det just *därför* offret behövs. Det är *därför* vi behöver se offret ur det *gudomliga* perspektivet och *öva* oss i det.

Då kan vi upptäcka att offret, vårt och Jesu offer, *inte* alls betyder att *avstå* sitt liv, utan att *ge* sitt liv till någon annan, någon som behöver det bättre.

Jesus vill genom sitt bakvända och gudomliga handlande, i det mänskliga livets mitt, hjälpa oss att, likt den blinde tiggaren vid väggkanten, få upp ögonen för det som löser problem och svårigheter. Det är att någon offerar sig i vårt ställe och tar våra problem, våra synder, vår smärta och vår död på sig, så att våra liv kan bli hela. Då räcker det inte med att kämpa, för *vi orkar inte alltid* föra den kampen, och då är det *kampen* som är meningslös, *inte* offret.

Kärleken är därför inte stridslysten, men den uthärdar allt, skriver aposteln Paulus.

Så är det till exempel när Jesus förlåter oss och när vi förlåter varandra. Att förlåta någon innebär ett offer. Att förlåta är att *frivilligt* uthärda smärtan av det onda som drabbat mig, för att relationen med den som orsakat mig smärtan ändå ska kunna upprätthållas. Att förlåta är en bakvänd handling. Och visst är det bakvänt att offra sig, men det är *genom att vara bakvänt* som offret får själva döden att börja arbeta baklänges, för att beskriva det med ord från C.S.Lewis.

Att offra sig är svårt eftersom vi inte alltid *ser* den vi offerar oss för. Vi ser inte alltid resultatet av vårt offer. Jesus vill öppna våra ögon så att vi ser att det vi avstår, till och med det allra minsta, *ger* andra möjligheter. Hela världen hänger ihop, för Gud har skapat den.

Ur miljösynpunkt blir det väldigt tydligt. Det är vi i de rikaste länderna i världen som påverkar miljö och klimat allra mest, men det är människor i fattiga länder som får lida mest av överförbrukningens baksidor. Det är *där* klimatförändringarna är störst. Det är *där* priset betalas *i människoliv* för vår konsumtion. För att komma till rätta med det *krävs* det offer.

Men det är svårt för oss. Omöjligt för oss. Offer är omöjligt. Vi kan de allra flesta gånger inte se konkret hur vårt offer ger resultat. Och ser vi inte den omedelbara nyttan vill vi inte avstå. För vi vill ha något tillbaka. Det vill vi faktiskt, även om vi, som tycker oss vara hyggliga kristna, ofta försöker lura oss själva och låtsas som motsatsen, men sådan är faktiskt den mänskliga kärleken. Vem känner inte igen sig i repliken: ”Allt detta har jag gjort för dig och så behandlar du mig på det sättet!” Då var offret inte alls ett offer utan ett medel för att sätta den andre i skuld till dig och visa hur duktig du är.

Då får vi istället se på Jesus. Han såg inte heller konsekvensen av sitt offer. I Getsemane trädgård, precis innan han offrade hela sitt liv på ett kors, delade han vår ångest och kamp över att mycket av det vi tvingas avstå verkar meningslöst, eftersom vi inte ser resultat eller får någon synlig garanti, utan enbart Guds löfte på, att offret är nödvändigt. Jesus fick inte se omedelbara resultat, men *i mötet med Gud Fader* kunde han *se* poängen, och fick kraft att offra sig ändå, utan att söka bekräftelse, utan att söka sitt eget.

Jesus, och hans offer, är helt bakvänt mot *allt* vi tänker oss. Men kanske är det just därför han behövs i våra liv!?

II. Vårt offer består inte – Jesu offer består!

Jesus kommer till oss som en människa så att vi ska kunna möta Gud mitt i det mänskliga livet. För vi behöver honom. Även om vi offrar oss klarar inte vårt offer allt. Vår kärlek upphör. Blir vår uppoffrande kärlek obesvarad är det såklart omöjligt att hålla ut.

Därför är det ibland en sorg för oss att höra dagens epistel ur första Korinthierbrevet, som brukar kallas kärlekens lov. För vi ser tydligt hur det *inte* är en beskrivning av vår kärlek. Vi kan inte av egen kraft nå upp till det här. Vi skulle *inte* kunna byta ut ordet `kärlek` i texten mot ordet `jag`.

Kärleken är tålmodig och god. Kärleken är inte stridslysten, inte skrytsam och inte uppblåst. Den är inte utmanande, inte självisk, den brusar inte upp, den vill ingen något ont. Den finner inte glädje i orätten men gläds med sanningen. Allt bär den, allt tror den, allt hoppas den, allt uthärdar den. Kärleken upphör aldrig.

Men eftersom vi och vår kärlek aldrig kan nå upp till kärlekens lov av egen kraft är det en enorm glädje för den kristne när det går upp för oss att det är fullt möjligt att ta ordet `kärlek` i texten och byta ut det mot namnet `Jesus`! Kärlekens lov handlar inte om rosafuffig kärlek i största allmänhet. Kärlekens lov handlar om Jesus. Han som är den gudomliga kärleken personifierad. Han som offrar sitt liv, helt utan förbehåll, för att visa att den sanna gudomliga kärleken uthärdar allt och upphör aldrig. Den gudomliga kärleken väjer inte ens för hånet, skymfen, spottet, pryglandet, mörkret, korset och döden. Tvärtom får det gudomliga kärleksoffret i Jesus själva döden att börja arbeta baklänges. Och på så sätt skapar det gudomliga offret nytt liv.

När vi kämpar med att kunna och våga offra oss eller offra något, och tycker det känns utan mening, då får vi vända oss till honom i bön. Han kan bota vår andliga blindhet, precis som han botar tiggarens blindhet. I dopet lades händer på våra huvuden och man *bad* att den

uppståndne Jesus Kristus, hans kärlek och eviga liv, genom den helige Andes kraft skulle ta plats *i* dig och *i* ditt liv. I nattvarden sänks prästens händer mot brödet och vinet och man *ber* att den uppståndne Jesus Kristus, hans kärlek och eviga liv, genom den helige Andes kraft ska ta plats i brödet och vinet och på så sätt bli *ett* med dig och ditt liv, när du tar emot honom här framme vid altaret. Vi läser kärlekens lov vid de flesta vigslar i kyrkan och ber att Gud, genom sin helige Andes kraft ska göra den gudomliga kärlek, som Jesus bär, på närvarande i våra äktenskap. I ett liv, en relation, en gemenskap, ett äktenskap, en värld, där man räknar med Jesu makt, där finns förutsättningen för att Gud genom sin Ande ska förverkliga det Paulus skriver om.

Av egen kraft kan vår kärlek inte härda ut. Men här, i kyrkans gemenskap och i vår fastetid, kan vi få hjälp att se att Jesus inte bara *avstår* allt när han offerar sig. Då *hade* hans offer varit meningslöst. Nej, Jesus *ger sitt liv till oss*, vi som behöver det bättre. Vår kärlek består inte, den uthärdar inte allt, men när vi håller oss nära Jesus och tar emot det liv som han *offrat* och vill *ge* till oss, då kan hans kärlek få bestå i oss och på så sätt stärka vår tro och hela tiden fylla oss med hoppet om att livet är starkare än döden.

Jesus, och hans offer, är helt bakvänt mot *allt* vi tänker oss. Men kanske är det just därför han behövs i våra liv!?

III. Vårt offer är inte fullständigt – Jesu offer är fullständigt!

Här i livet kan Jesu gudomliga, men ack så bakvända kärlek, vara svår att förstå sig på. Vår kunskap om offer, kärlek, död och liv, är begränsad. Den är verkligen som en gåtfull spegelbild. Den är som tiggarens kunskap, han som inte kunde se utan bara gåtfullt ana att Jesus var på gång alldeles i hans närhet. Men vi behöver inte nöja oss med att vi inte vet riktigt. Vi behöver inte vara rädda för allt vi inte kan förstå. Vi kan göra som den blinde tiggaren: sätta allt på ett kort och lita på Jesus. Vi kan bära våra barn till dopet. Vi kan *be om, ta emot* och *ge* förlåtelsen *vidare*. Vi kan fira nattvard. På så sätt möter vi Jesus och kan bli förvandlade till att alltmer likna honom och hans kärlek, till att alltmer få ett gudomligt perspektiv på tillvaron. Se bara på de första lärjungarna som hade så svårt att förstå. De litade ändå på Jesus. Senare gick de själva, precis som Jesus, offrets väg för att evangeliet, Guds kärlek i Jesus, skulle nå hit, få liv och levas ut, i Johanneskyrkan i Värnamo 2012.

Vi behöver inte vara rädda för allt vi inte kan förstå. När det fullkomliga till slut kommer skall det begränsade förgå. När den uppståndne Jesus kommer tillbaka skall själva döden upphöra att existera för alltid och Gud bli allt, överallt.

Det är därför vi stämmer in i tiggarens rop till Jesus, i varje gudstjänst: Herre förbarma dig! Så att vi ska kunna se vem Jesus är. Så att han kan få ta plats och bli verklighet i våra liv. Så att vi ska kunna leva efter Guds vilja. Så att vi ska kunna offra oss likt honom. Så att vi ska kunna leva som hans lärjungar, och hoppas på ett evigt liv som börjar här och nu, tack vare hans gudomliga offer.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.